

Einstein en de kunst van..., Managen zonder macht, zeven alternatieven

De Graaf, A. & Kunst. K. (2009). 88 pag. Prijs: € 16,90 Amsterdam: SWP.

In opleidingen tot 'inspirerend' leidinggeven wordt veel aandacht besteed aan de persoonlijke effectiviteit van de leidinggevende. Het begrippenkader uit de Transactionele Analyse (TA) wordt hierbij vaak gebruikt. TA is een praktische theorie over persoonlijkheidsontwikkeling, communicatie en gedragsbeïnvloeding. Het gaat daarbij steeds om de vraag: Hoe krijg ik mijn docenten mee in veranderingen die noodzakelijk zijn, maar waar zij in eerste instantie niet op zitten te wachten? Met andere woorden: Hoe zet ik mijn persoonlijke effectiviteit optimaal in zodat ik helder communiceer en het gedrag van mijn docenten zo beïnvloedt dat zij de noodzakelijke verandering samen met mij gaan realiseren?

TA is bij het beantwoorden van deze vraag uitermate behulpzaam. Ik was aangenaam verrast na het lezen van dit boek. Het is een mooi vervolg en verdieping op *Einstein en de kunst van het zeilen*. De metafoer van Albert Einstein is ook in dit boek weer prominent aanwezig: een nieuwsgierige onderzoeker die meningen heeft, maar ook goed in staat is in hypothesen te denken en deze toetst door zichzelf allerlei vragen te stellen. De auteurs geven geen kant-en-klare antwoorden, maar stimuleren de lezer juist zijn eigen antwoorden te gaan zoeken. Daarmee benadrukken zij de peilers onder het denken en handelen vanuit TA: autonomie, keuzevrijheid en -verantwoordelijkheid.

De wortels van dit boek liggen bij Claude Steiner, een bekende auteur van TA literatuur. In 1987 schreef hij een baanbrekend artikel *Seven sources of power*. Het gaat over de rol van macht in leven en werk. In het voorwoord bij dit artikel schrijft Steiner dat hij zijn hele leven al geïntrigeerd is door de dynamiek van macht en dat: *power is almost universally and mistakenly seen as the capacity to control others*. In zijn artikel biedt hij 7 alternatieven. Steiner ontleent zijn zeven bronnen van macht aan de zeven chakra's van de Kundalini Yoga. Deze zeven bronnen zijn: gegrond zijn, passie, zelfbeheersing, empathie, communicatie, informatie en transcendentie. De auteurs werken deze bronnen op de bekende 'Einsteinmanier' uit in hoofdstromen, spiegels, vensters en denksporen.

In het hoofdstuk *Hoe je er altijd zelf voor een stuk tussen zit*, gebruiken de auteurs bijvoorbeeld het TA begrip 'script' als denkspoor om de lezer na te laten denken over zijn persoonlijke overtuigingen over macht en hoe macht werkt. Deze overtuigingen beïnvloeden vaak op een minder bewust niveau het gedrag en daarmee de effectiviteit van de leidinggevende.

De boodschap van dit boek is niet dat managen met macht per definitie overal en altijd fout zou zijn. Managen zonder macht, *the capacity to produce change*, blijkt echter een serieuze optie, die de moeite waard is om te onderzoeken. In die zin is dit boek een (onder)zoektocht, die de auteurs graag samen met hun lezers willen aangaan. Dit sluit goed aan bij de werkwijze van onderzoeken van je gedrag, de overtuigingen die daar onder liggen, het effect van je gedrag op docenten en waar nodig ander gedrag inzetten om de veranderingen in gang te zetten. Het boek is een handreiking bij de zoektocht naar en de worsteling met de rol van leidinggevende in een snel veranderende omgeving. Voor leidinggevendens die meer willen dan kant-en-klare recepten voor hoe om te gaan met macht is dit beslist een aanrader! De website www.alberteinstein.nl geeft zinvolle aanvullende informatie.